Biografie van kunstenaar Mo:

Goddelijk zoals gewoonlijk

ORANJESTAD — Als je de bekende lokale kunstenaar Mo Mohamed vraagt hoe het gaat, geeft hij altijd hetzelfde antwoord: 'divino manera semper' (goddelijk zoals gewoonlijk). Mohamed, die zichzelf liever geen kunstenaar maar culturele arbeider noemt, kiest zijn hele leven al voor zijn eigen pad op zoek naar een goddelijk leven en is daarom een inspiratiebron voor velen. Zo vertelt schrijver, universiteitsdocent en cultureel antropoloog Luc Alofs aan de *Amigoe*. Alofs publiceerde onlangs het boek 'Goddelijk zoals gewoonlijk' dat een biografie van Mo weergeeft in zijn eigen woorden.

door onze verslaggever
Carina wever

Alofs vertelt aan deze krant dat hij een paar jaar geleden Mo op een feestje ontmoette en die vertelde hem toen dat er 'eens een keer iemand een boek van zijn werk moest maken'. "Ik was net klaar met mijn vorige boek en dacht, dat lijkt me leuk om te doen. Een kwartier later zei Mo tegen zijn groep mensen dat er ook iemand een biografie over hem zou schrijven maar dat dat maar niet gebeurde. En ik dacht, DAT is nou echt leuk! Dat hebben we toen gedaan." Alofs deed veertig tot vijftig uur interview met Mo, en vervolgens liet hij de opnames transcriberen om zo het boek te schrijven. Hij had al snel door dat als Mo iets vertelde over zichzelf, hij niet alleen zijn verhaal vertelde maar ook over de gebieden waar hij was geweest. In het bijzonder Aruba, Nederland, Curaçao, Suriname, en zelfs Brazilië. "Dit moet een autobiografie worden dacht ik, een biografie waarin Mo zelf in zijn Surinaams, Nederlands met Engels en Papiaments er doorheen, zijn verhaal vertelt. Het is eigenlijk echt een jazz-biografie. Het is geen verhaal over hem maar een verhaal door hem. En ik ben als schrijver degene die het verhaal doorgeeft aan de lezer. En dat was heel leuk om te doen", aldus Alofs.

Geen censuur

Met het boek over Mo hoopt Alofs een verhaal te vertellen dat nog niet eerder verteld is, wat een nieuw licht laat schijnen op vragen die we onszelf vaak stellen. "Dat zit in al mijn boeken. In het boek van Mo zul je wel merken dat wij samen de afspraak hebben gemaakt dat wij niet aan censuur doen. Mo was geen brave jongen, hij heeft een heel ongebruikelijk leven geleid. Iedereen weet dat Mo marihuana rookt, maar weinig mensen weten dat Mo vanwege rugpijn twintig jaar lang heroïne gerookt heeft, dat hij allemaal dingen heeft gedaan die gewone mensen eigenlijk niet doen. Als je denkt dat je hier een mooi opgepoetst verhaal krijgt, nee helemaal niet." Ook vertelt Alofs dat Mo zich zijn hele leven lang beschouwd heeft als culturele arbeider en niet als kunstenaar. Een culturele arbeider die voor en met de kunst leeft, die kiest voor een levensstijl die buiten of naast de samenleving staat. Het boek gaat ook over jaloezie in de kunstwereld, en dingen waarvan de doorsnee mens zich vaak niet bewust is, legt hij uit. "Achter de brave werkelijkheid waarin jij en ik leven, zit ook een werkelijkheid van mensen die hun eigen pad trekken in het leven. Dat is ook de reden dat het boek 'Goddelijk zoals gewoonlijk' heet. Als je Mo kent en je vraagt hoe het gaat, zegt hij 'divino manera semper', 'divine as usual, goddelijk zoals gewoonlijk. Door die keuze van Mo om echt zijn eigen leven te leiden, is het leven voor hem, in mijn woorden, gewoonlijk heel goddelijk. Mo kan leven met waar hij voor kiest en de prijs die hij daar soms voor moet betalen."

Eigenzinnig

Het meest bijzondere van het schrijven van dit boek, zegt Alofs, is het besef van de eigenzinnige manier waarop Mo zijn leven heeft geleid. "Doordat je zoveel met elkaar optrekt en zoveel van elkaar te weten komt (ik weet natuurlijk nog veel meer van hem dan hij van mij), is natuurlijk ook een hele mooie vriendschap gegroeid in de loop der jaren. En wat mij het meest bijblijft zijn de vele uren die we samen met een opnamerecorder bij zijn huis op Seroe Bentana doorbrachten, en ook de hele levensfilosofie van Mo.

Kies voor de kunst, kies voor de vrijheid, kies voor je eigen levensstijl, dan kan het leven goddelijk worden." Deze manier van leven is voor Alofs een ware eye opener. "Als je kiest voor vrijheid, kunst, en een eigen levensstijl, dan moet je daar heel doortastend in zijn. Dan moet je geen compromissen sluiten, maar steeds weer kiezen, hoe wil IK leven? En dat is een vraag die velen van ons niet stellen, wij laten ons snel leven door druk van buitenaf, door verwachtingen van buitenaf, en Mo heeft dat nooit gedaan. Hij heeft altijd zijn eigen pad gekozen." En dat is volgens Alofs voor iedereen die dit boek leest een inspirerende boodschap. "Ik heb ook begrepen van andere kunstenaars die het hebben meegelezen dat zij Mo, die als kunstenaar niet succesvol en rijk is geweest, ook als een inspiratiebron zien voor jonge kunstenaars om ervoor te kiezen hun eigen pad te trekken in het leven."

Erfgoed

Alofs heeft het boek grotendeels zelf gefinancierd, vrijwel alle kosten om het boek er te laten zijn heeft hij zelf gedragen." Dat is gewoon wat mijn hobby is en dat mag wat kosten", vindt hij. Wel heeft Alofs zijn dankbaarheid geuit over het feit dat het interuniversitaire onderzoeksproject 'Traveling Caribbean Heritage' en de Universiteit van Aruba hebben bijgedragen aan de kosten van het drukken. Ook prees hij de kaft die tot stand is gekomen dankzij de foto van Mo door fotograaf Paul van Driel en de layout door Joost Horward. Het boek telt ook een stuk of dertig kleurenafdrukken van allerlei kunstwerken van Mo. De uitgevers zijn LN Publishers en Charuba. "Het project 'Traveling Caribbean Heritage' is een project dat gaat over cultuur en erfgoed, en het verhaal van Mo is eigenlijk een cultuurstudie. Hoe hebben die culturele werelden zich in het Koninkrijk der Nederlanden ontwikkeld in de loop van het leven van Mo. Mo is eigenlijk erfgoed", aldus Alofs. Hij is van plan om binnenkort op de Universiteit van Aruba (UA) en mogelijk ook de bibliotheek en enkele andere plekken op het eiland officiële presentaties te houden over het boek.

Het boek is vanaf vrijdag 6 augustus te koop bij boekhandel Van Dorp op Aruba, en is verder ook verkrijgbaar in Nederland bij de uitgever LM Publishers, of bij Alofs op de Universiteit van Aruba. Voor meer informatie kan men mailen naar lucalofs@gmail.com.